

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 245/2018-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. apríla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Bednárovou, Jakobyho 9, Košice, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 64/2016 z 22. februára 2017 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] – [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. mája 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] – [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Bednárovou, Jakobyho 9, Košice,

ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 (sťažovateľ v petite zjavne nesprávne uvádza „právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky“, správne má byť „právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky“, pozn.) a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 64/2016 z 22. februára 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal.

Zo sťažnosti a z jej prílohy vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného bol účastníkom konania vedeného Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 18 Cb 31/2013 o vyplatenie sumy 3 266,72 € s príslušenstvom z titulu regresného nároku poisťovne na náhradu poistného plnenia poskytnutého poškodenému pri dopravnej nehode, za ktorú zodpovedal žalovaný (sťažovateľ). Okresný súd rozsudkom z 8. januára 2015 žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného vyplatiť žalovanú sumu a trovy súdneho poplatku.

Proti označenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 4 Cob 30/2015 z 13. apríla 2016 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

Proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie odôvodňujúc jeho prípustnosť podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku tým, že súd mu ako strane konania nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné úkony v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku s odôvodnením, že dovolateľom (sťažovateľom) tvrdenú vadu nezistil a dovolateľ ju v konaní ani ničím nepreukázal. Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 27. marca 2017.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z dôvodu jeho nenáležitého odôvodnenia. V tejto súvislosti argumentuje:

„Najvyšší súd sa nevysporiadal s námietkou procesných pochybení v konaní pred súdom prvého stupňa. (Predovšetkým konanie na súde prvého stupňa sa nezačalo prednesom žaloby žalobcom, žalobca nikdy v konaní pred súdom ústne nevypovedal, súdom odňaté právo na záverečnú reč, neunesenie dôkazného bremena žalobcom).

Najvyšší súd sa nevyjadril ani ku nevykonaniu navrhnutých dôkazov prednesených sťažovateľom v konaní predchádzajúcich konaniu na Najvyššom súde, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. (Návrhy na doplnenie dokazovania predniesol sťažovateľ osobne na pojednávaní zo dňa 04. 11. 2014, ako aj písomnými podaniami zo dňa 10. 12. 2014, 08. 12. 2014, 05. 01. 2015).

Najvyšší súd sa nevysporiadal s námietkami žalovaného, ktoré spochybňujú celý nárok žalobcu uplatnený v konaní pred súdom a to ohľadne skutočností svedčiacich, že sťažovateľ nebol v omeškaní s platením poistného z nasledovných dôvodov:

- *úhrady poistného vykonanej v deň, ktorý sa stala nehoda s presne špecifikovaným vozidlom*
- *neposkytnutie súčinnosti žalobcu ako veriteľa na splnenie dlhu sťažovateľom*
- *splatnosť celkového poistenia bola až v lehote úplného zaplatenia poistného na poistené vozidlá teda 01. 10. 2010.*

Najvyšší súd sa vôbec nezaoberal dôvodmi a námietkami, pre ktoré tvrdí tak v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa, že ide o premlčanú pohľadávku žalobcu.“

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že v konaní pred okresným súdom a krajským súdom došlo k procesným pochybeniam, konkrétne porušeniu práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na zachovanie kontradiktórnosti konania:

„V konaní pred súdom, a to tak v konaní pred súdom prvého stupňa, ako ani v konaní pred odvolacím súdom nebol vypočutý žalobca. Žalobca sa opakovane nezúčastňoval pojednávaní vytyčených súdmi, naopak žalovaný sa zúčastnil každého

pojednávania. Žalobca nepredniesol žalobu, nenavrhol dôkazy a nevyjadril sa k skutočnostiam a dôkazom predneseným sťažovateľom na pojednávaní. Žalobcovi súdy umožnili vyjadrovať sa ku vykonávaným dôkazom a ku prednesom z pojednávania písomne vo forme vyjadrení. O týchto vyjadreniach následne nemal sťažovateľ vedomosť a neboli mu zo strany súdu dané na zaujatie stanoviska ku nim. Sťažovateľ nemal možnosť konfrontovať svoje tvrdenia v konaní pred súdom a klásť žalobcovi otázky. Súd nad rámec zistenia skutkového stavu prevzal dôkazné bremeno zo strany žalobcu a vykonával dôkazy aj žalobcom neprednesené, prípadne neodôvodnené.“

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie základného práva na verejnú konania a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred okresným súdom a krajským súdom, ako aj základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy v konaní o dovolaní:

„... žalobca sa osobne nezúčastnil žiadneho pojednávania v konaní pred súdmi. Sťažovateľ nemal možnosť osobne mu klásť otázky, osobne konfrontovať svoju procesnú obranu na ústnom pojednávaní. Konanie teda neprebiehala verejne a ústne. Sťažovateľovi neboli doručované vyjadrenia žalobcu v konaniach pred súdom. Nebolo mu súdmi vytvorené rovnaké procesné prostredie ako žalobcovi, ktorého súd svojimi procesnými úkonmi nad rámec daný Občianskym súdnym poriadkom opakovane zvýhodňoval.

Na základe nahliadnutia do spisu, ktorý je vedený pod spisovou značkou Okresného súdu v Prešove 18 Cb/31/2013, Krajského súdu v Prešove 4 Cob/30/2015, ktorého súčasťou je aj uznesenie Najvyššieho súdu 3 Obdo/64/2016 zo dňa 22. 2. 2017, sťažovateľ konštatuje absenciu potvrdenie o náhodnom výbere senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v súlade s § 51 odsek 1) zákonom 757/2004 Z. z. zákona o súdoch. Na základe tejto skutočnosti sťažovateľ zastáva názor, že bolo porušené jeho právo na zákonného sudcu...“

Na základe tejto sťažnostnej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] - [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na rovnosť v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na verejnú konania a práva vyjadriť sa ku všetkým

vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn.: 4 Cob/30/2015 zo dňa 13. 04. 2016 (správne má byť „3 Obdo 64/2016 zo dňa 22. 03. 2017“, pozn.) porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3 Obdo/64/2016 zo dňa 27. 03. 2017 (správne má byť „22. 03. 2017“, pozn.) sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] - [REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 296,44 € (slovom dvestodeväťdesiatšesť eur a štyridsaťštyri centov), ktorú je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť na účet... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd vo vzťahu k bodu 1 petitu sťažnosti poznamenáva, že sťažovateľ zjavne v ňom nesprávne uvádza spisovú značku a dátum vydania uznesenia najvyššieho súdu, keďže v ňom uvedená spisová značka a dátum vydania rozhodnutia zodpovedá potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu. Vzhľadom na to, že sťažovateľ za porušovateľa svojich práv v záhlaví sťažnosti označil najvyšší súd, ktorého uznesenie zároveň požaduje zrušiť v bode 2 petitu, v ktorej už uvádza správnu spisovú značku uznesenia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu a tiež aj dátum jeho vydania, ako aj vzhľadom na odôvodnenie sťažnosti, ústavný súd dospel k záveru, že ide o zjavnú nesprávnosť pri vyhotovovaní sťažnosti zo strany sťažovateľa, resp. jeho právneho zástupcu, a preto sťažnosť predbežne prerokoval v rozsahu namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Sťažovateľ sa v sťažnosti tiež domáha, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým by odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia v spojení s rozsudkami okresného a krajského súdu vo veci a uložil žalobkyni zdržať sa dočasne výkonu oprávnenia, ktoré jej bolo v konaní priznané. Navrhované dočasné opatrenie sťažovateľ odôvodňuje tým, že

„Jeho odkladom by nedošlo k rozporu s dôležitým verejným záujmom a výkon napadnutého rozhodnutia by neznamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti.“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž

vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ešte pred posudzovaním opodstatnenosti argumentácie sťažovateľa ústavný súd považuje za žiaduce poukázať na svoje ústavné postavenie ako nezávislého súdneho orgánu kontroly ústavnosti, z ktorého okrem iného vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákona alebo iného právneho predpisu by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa názor príslušného všeobecného súdu natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Sťažovateľ primárne namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúry opakovane zdôrazňuje, že účelom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (m. m. II. ÚS 88/01). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (m. m. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (m. m. III. ÚS 260/07, II. ÚS 439/2016).

Sťažovateľ namieta, že k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru došlo tým, že najvyšší súd sa v posudzovanej veci nedostatočne zaoberal dôvodnosťou jeho dovolacích námietok podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku založených na tvrdení, že nesprávnym procesným postupom mu bolo znemožnené vykonávať jemu patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017), že otázku, kedy je prípustné dovolanie, rieši zákon, t. j. ide o otázku zákonnosti, a preto posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práv sťažovateľa v prípade. To platí o to viac, že ústavný súd akceptuje, že otázka posúdenia, či sú splnené zákonné podmienky prípustnosti dovolania, patrí (v zásade) do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017).

Vychádzajúc z citovanej judikatúry, v zmysle ktorej posudzovanie splnenia podmienok dovolacieho konania je (v zásade) vo výlučnej právomoci najvyššieho súdu a zohľadňujúc argumentáciu sťažovateľa v jeho sťažnosti podľa čl. 127 ústavy sa úloha ústavného súdu v posudzovanej veci obmedzuje na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o neprípustnosti dovolania. V opačnom prípade by totiž ústavný súd nahrádzal právomoc najvyššieho súdu, čo s odkazom na jeho ústavné postavenie zjavne nie je jeho úlohou.

Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a v tejto súvislosti považuje za vhodné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej sa uvádza:

„35. Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti dovolania žalobcu je, či súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace

procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces.

36. Prvou otázkou pre posúdenie dôvodnosti dovolania žalovaného je, či odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neobsahuje dostatočné relevantné dôvody, na ktorých je založené a z neho ani nevyplýva jasne právne korektným zrozumiteľným spôsobom, že sa konajúci súd vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami.

37. Z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca uplatnil voči žalovanému právo na náhradu poistného voči [REDAKOVANÉ], ktorý svojim konaním dňa 12. mája 2010 porušil § 17 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. c/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a v čase vzniku škody ako poistník nemal zaplatené poistné, čím bol v omeškani s platením poistného, a preto v zmysle ustanovenia § 12 ods. 1 písm. f/ zákona č. 381/2001 Z. z. vznikol zákonný dôvod žalobcovi na náhradu poistného plnenia. Zo žaloby je zrejmé, že žalovaný v čase vzniku škody mal u žalobcu uzatvorenú súborovú poistnú zmluvu č. 3550066541 na poistné zmluvné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, na základe ktorej žalobca bol povinný z tejto poistnej zmluvy v zmysle § 797 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 11 ods. 5 a ods. 6 zákona č. 381/ 2001 Z. z. zaplatiť náhradu škody refundáciou pre poisťovňu poškodeného KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, ktorá poškodenému zaplatila náhradu škody z jeho havarijného poistenia vo výške 10 344,63 eur, poukázaním na účet 23. júla 2010 na účet spoločnosti KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group. Zo žaloby je ďalej zrejmé, že žalobca žalovaného vyzval v zmysle § 12 ods. 1 písm. f/ zákona č. 381/2001 Z. z. na zaplatenie časti poistného plnenia v sume 3 266,72 eur (30 % z poistného plnenia), ktorú pohľadávku žalovaný nezaplatil a táto suma je predmetom sporu.

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p.), sa nestotožnil s tvrdením žalovaného v dovolaní, že došlo k porušeniu práva na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia, nakoľko z obsahu rozhodnutia súdu prvého stupňa je jednoznačné, že prvostupňový súd vykonal podrobné dokazovanie a dostatočne s zrozumiteľným spôsobom rozhodnutie odôvodnil, na základe čoho dospel k právnemu záveru, že žaloba bola voči žalovanému podaná dôvodne. Odvolací súd sa so zistením o zrozumiteľnosti odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia plne stotožnil a od výkladu právneho záveru prvostupňového súdu sa v ničom neodklonil.

39. Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedajú zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia zrekapituloval priebeh konania, uviedol aké dokazovanie vykonal a aké závery z neho vyplývajú, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odvolací súd následne vo svojom odôvodnení sa námietkam žalovaného dostatočným spôsobom venoval a poukázal na odôvodnenie súdu prvého stupňa.

40. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p.) preto tvrdenie žalovaného, že došlo k porušeniu jeho práva na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia, označil za nepreukázané a účelové.

41. Čo sa týka námietky, že krajský súd sa nevysporiadal s podstatnou okolnosťou týkajúcej sa omeškania žalobcu ako veriteľa v zmysle § 365 ods. 4 Obchodného zákonníka tým, že nezaslal bankovú zloženku na zaplatenie lehotného poistného v správnej výške a so správnymi údajmi, s týmto sa nestotožnil. Najvyšší súd Slovenskej republiky § 35 C. s. p. zistil, že je pravdou, že z obsahu odôvodnenia nie je zjavné, že by sa odvolací súd s touto námietkou žalobcu zaoberal, ale z odvolania žalovaného nie je zrejmé, že by žalovaný námietku ohľadne omeškania žalobcu ako veriteľa § 365 ods. 4 Obchodného zákonníka z dôvodu, že nemohol plniť z dôvodu, že žalobca mu nezaslal bankovú zloženku v správnej výške a správnymi údajmi, vzniesol. Z uvedeného dôvodu ide o námietku účelovú, ktorú dovolací súd označil za nedôvodnú.

42. Dlužník však nie je v omeškaní pokiaľ nemôže plniť svoj záväzok v dôsledku veriteľa (§ 365 ods. 4 Obchodného zákonníka).

43. Skutočnosť, že dlžník nemohol plniť v dôsledku omeškania veriteľa, žalovaný nenamietal ani vo vyjadrení k žalobe (list v spise 47) a ani v jenom z prednesov na pojednávaniach na súde prvého stupňa.

44. Vzhľadom na uvedené sa ako prvostupňový súd, tak odvolací súd, nemal dôvod s omeškaním veriteľa, v dôsledku ktorého žalovaný plniť nemohol, nemal dôvod sa zaoberať, ako aj to, že táto skutočnosť nebola ani žiadnym dôkazom preukázaná.

45. Námietku dovolateľa, že konajúci súd sa nezaoberal v odôvodnení rozhodnutia s jeho tvrdením ohľadne neprimeranej výšky vysokého poistného, vzhľadom na poškodenie

vozidla pohrebnej služby, Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p.) s poukazom na odôvodnenie odvolacieho súdu na strane 6, tretí ods. napadnutého rozhodnutia dovolaním, považuje za právne bezpredmetnú, nakoľko odvolací súd sa s touto námietkou podrobne zaoberal a aj podrobne odôvodnil. Preto nie je pravdou, že o tejto námietke nebola žiadna zmienka a že bol porušený princíp zásady rovnosti zbraní.

46. Najvyšší súd Slovenskej republiky § 35 C. s. p. neuznal ani tvrdenie dovolateľa, že z odvolacieho rozhodnutia nevyplýva prečo sa stotožnil so záverom a odôvodnením súdu prvého stupňa, z ktorého dôvodu by sa stalo rozhodnutie odvolacieho súdu arbitrárnym. Rozhodnutie odvolacieho súdu, obsahuje riadne a dostatočné odôvodnenie a nie je pravdou, že by bolo nepreskúmateľné. Tvrdenie dovolateľa z tohto dôvodu je podľa dovolacieho súdu, účelové s cieľom založiť prípustnosť dovolania. Zo žiadneho dôkazu dovolateľa nevyplýva, že by rozhodnutia konajúcich súdov boli v rozpore so zisteným skutkovým stavom a že by sa zakladali na nesprávnom právnom posúdení. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, že by sa odvolací súd nezaoberal s podstatnými argumentmi, ako tvrdí dovolateľ na strane 7/8 jeho dovolania. Treba tiež povedať, že dovolateľ tieto podstatné argumenty neuviedol a iba všeobecne tvrdí, že konajúci súd sa podstatným argumentom nevenoval. Toto tvrdenie odvolací súd považuje za vágne a právne nepodstatné.

47. Dovolací súd konštatuje, že skutkové a právne závery dotknutých súdov nie sú zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a obidve odôvodnenia ako súdu prvej inštancie, tak súdu odvolacieho, splňajú parametre a požiadavky zákonného odôvodnenia.

49. K námietke žalovaného, že súd sa nevysporiadal s jeho návrhom na vykonanie znaleckého dôkazu. Najvyšší súd Slovenskej republiky § 35 C. s. p. uvádza, že dokazovaním je časťou občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať vo veci, ktorej sa návrh týka obsahuje právomoc súdu posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné vykonať a akým spôsobom súd zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní súd nie je viazaný návrhmi účastníkov konania na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za

následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúce k vydaniu nesprávneho rozhodnutia) nie však procesnú vadu (viď R 37/1993).

51. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p), nedospel k právnomu záveru, že by rozhodnutím, napadnutým dovolaním, došlo k procesným pochybeniam súdu, ktoré by predstavovali podstatný zásah do práv žalovaného na spravodlivý súdny proces nekvalitným a arbitrárnym odôvodnením súdneho rozhodnutia a nevykonaním dôkazov potrebných pre rozhodnutie.

52. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p.), preto nezistil, že ide o rozhodnutie s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. o neprávny procesný postup v napadnutom rozhodnutí, ktorý by znemožnil žalovanému, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva a tým, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Žalovaný toto jeho tvrdenie nepreukázal, a teda nejde o dovolanie prípustné podľa § 420 písm. f/ C. s. p., ktorým ustanovením žalovaný prípustnosť dovolania označil.

58. So zreteľom na uvedené, preto dovolací súd, dovolanie žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesné neprípustné odmietol a nemal dôvod sa zaoberať vecnou dôvodnosťou dovolania. “

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd konštatuje, že z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dovolací súd v ňom poskytol sťažovateľovi relevantné odpovede na procesné otázky, ktoré majú vplyv na prípustnosť dovolania. Dovolací súd podľa názoru ústavného súdu v primeranom rozsahu v napadnutom uznesení ozrejmil sťažovateľovi kľúčové dôvody, pre ktoré dovolanie odmietol, pričom odôvodnenie nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle pri aplikácii procesného práva a zároveň zodpovedá rozsahu požiadaviek kladených na riadne odôvodnenie rozhodnutia procesnej povahy o neprípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku. Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu neobstojí ani námietka sťažovateľa o nezákonnosti a nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Pritom ústavný súd nespúšťa zo zreteľa skutočnosť, že sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom rozsudok

krajského súdu v petite svojej sťažnosti nenapáda, a preto nemôže byť predmetom prieskumu ústavným súdom.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy

Sťažovateľ tiež namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo aj k porušeniu jeho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Princíp zákonného sudcu vyplývajúci z čl. 48 ods. 1 ústavy treba pokladať za celkom neopomenuteľnú súčasť výkonu súdnej moci, keďže na jednej strane dotvára a upevňuje sudcovskú nezávislosť a na strane druhej predstavuje pre účastníka konania záruku, že na rozhodnutie jeho vecí sú povolané súdy a sudcovia podľa vopred ustanovených zásad tak, aby bola zachovaná zásada stabilného a pritom náhodného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený - pre rôzne dôvody a rozličné účely - výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. I. ÚS 239/04).

Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením základného práva na zákonného sudcu považuje za vhodné poukázať aj na právny názor vyslovený najvyšším súdom v uznesení sp. zn. 3 Cdo 323/2009 z 15. marca 2012, podľa ktorého „*nesprávne obsadeným súdom [§ 237 písm. g) O. s. p.] je súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami*

upravujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má určitú vec prejednať a o nej rozhodnúť. Súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca (porovnaj tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. novembra 2008 sp. zn. II. ÚS 136/08). Zákonným sudcom (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je sudca určený v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu. Postavenie zákonného sudcu ako osoby, ktorá má o veci rozhodnúť, je späté so sústavou súdov, ktorú upravuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. So sústavou súdov priamo súvisí príslušnosť súdu na rozhodovanie o veci upravená Občianskym súdnym poriadkom. Nevyhnutným predpokladom toho, aby účastník konania nebol odňatý svojmu zákonnému sudcovi, je rozhodovanie o jeho veci súdom, ktorý je podľa zákona na rozhodovanie o nej vecne, miestne i funkčne príslušný.“.

V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu procesný postup, v ktorom o veci účastníka konania nerozhodol zákonný sudca, resp. súd zriadený v súlade so zákonom, je nezlučiteľný s garanciami vyplývajúcimi z čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru, a rozhodnutie vydané v takomto konaní preto nemôže byť ústavne akceptovateľné (m. m. III. ÚS 116/06).

Sťažovateľova argumentácia odôvodňujúca porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi nesmeruje k tomu, že by o veci rozhodovali iní ako zákonným kritériám zodpovedajúci sudcovia (teda iní ako sudcovia určení v súlade s rozvrhom práce miestne, vecne a funkčne príslušného súdu), resp. senát v nesprávnom zložení, ale namieta v podstatnom to, že v spise okresného súdu a krajského súdu absentuje potvrdenie o náhodnom výbere senátu najvyššieho súdu. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že sťažnostná argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nemá žiadnu ústavnú relevanciu, keďže sa (v zásade) obmedzuje na argument, že „Na základe nahliadnutia do spisu... ktorého súčasťou je aj uznesenie Najvyššieho súdu 3 Obdo/642016 zo dňa 22. 2. 2017 sťažovateľ konštatuje absenciu potvrdenie o náhodnom výbere senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky...“.

Základnému právu nebyť odňatý zákonnému sudcovi garantovanému čl. 48 ods. 1 ústavy totiž zodpovedá povinnosť súdu prideliť vec zákonnému sudcovi, resp. senátu

podľa pravidiel ustanovených v zákone a rozvrhu práce, nie však administratívne zaznamenať náhodný výber členov senátu v príslušnom rozhodnutí, či súdnom spise, resp. vydať stranám konania potvrdenie o tom, že sa náhodný výber uskutočnil. Z uvedeného dôvodu ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť je aj v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.3 K namietanému porušeniu základných práva podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy

Sťažovateľ tiež namieta, že v konaní pred okresným súdom a krajským súdom došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

V súvislosti s namietaným porušením základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd poukazuje na § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah a predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Sťažovateľ označil v petite sťažnosti (ako aj v jej záhlaví) za porušovateľa svojich základných práv najvyšší súd (bod 1 petitu) a zároveň sa v ňom domáha zrušenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (bod 2 petitu), čím vymedzil predmet svojej sťažnosti, ako aj rozsah prieskumu ústavným súdom, ktorý obmedzil na rozhodnutie dovolacieho súdu a dovolacie konanie.

Argumentácia smerujúca k porušeniu základného práva sťažovateľa na verejné prerokovanie veci a práva na vyjadrenie sa v konaní podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na zachovanie rovnosti strán v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy sa zjavne vzťahuje na priebeh konania pred okresným súdom a krajským súdom (nie však na konanie pred dovolacím súdom), ktoré vzhľadom na petit sťažnosti nie sú ani nemôžu byť vzhľadom na § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde predmetom prieskumu ústavného súdu.

Keďže dovolanie sťažovateľa bolo napadnutým uznesením odmietnuté ako procesne neprípustné, je táto argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu bez právneho významu pre absenciu priamej príčinnej súvislosti medzi obsahom týchto práva a napadnutým uznesením dovolacieho súdu, resp. postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi sťažovateľa vrátane návrhu na vydanie dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. apríla 2018

